

ENTREVISTA

Henning Mankell

Novel·lista i dramaturg suec

► ► ►
contenidors tancats per tal d'arribar a Anglaterra, o que morin a les bodegues de vaixells podrits provant d'arribar a Itàlia. És una cosa que no podem tolerar. No ens podem permetre que Europa tracti així éssers humans. És clar que necessitem un cert nivell de control i seguretat, però no podem abocar la gent al submón de la il·legalitat. Se'ls ha de donar suport.

M.G. Un altre dels aspectes que crítica a les seves novel·les és l'educació que s'està donant a la joventut.

H.M. Ens hauríem de preguntar com tractem els nostres fills. Massa nens estan, d'alguna manera, abandonats, no els fem sentir-se inclosos en la nostra societat i són els que acabaran sortint al carrer amb ganivets.

M.G. És pessimista respecte a la Unió Europea?

H.M. Jo hi vaig votar en contra. Em feia por que Europa acabés creant una fortalesa al seu voltant, aïllant-se. Però ara que Suècia forma part de la UE s'ha d'acceptar, com també s'ha d'acceptar que en 10 o 15 anys Europa serà una federació. Això significa que cal fer-ho al millor possible, facilitant l'accés a països com ara Polònia i Hongria, fer una Europa oberta. No sóc com Don Quixot: un cop perdo la batalla, deixo de lluitar contra els molins de vent. I no sóc com Calderón, no crec que la vida sigui un somni. Em veig més aviat com García Lorca: un realista que considera la importància de la situació i que cal adaptar-s'hi.

M.G. Li agrada la literatura espanyola...

H.M. Especialment els clàssics i concretament aquests tres autors són molt importants per a mi. Per desgràcia no coneix gaires autors espanyols contemporanis, ja ho voldria, però el tema de la traducció suposa un problema, es tradueix molt poc.

M.G. Pel que ha dit abans, em sembla que, a l'hora d'escriure les seves novel·les, parteix d'un concepte per després buscar l'anècdota que l'expressi. Quina seria la idea prèvia de 'La falsa pista'?

H.M. Volia provar d'escriure una gran tragèdia a l'estil de les tragèdies gregues. Per exemple, el personatge que es pinta la cara és com si usés màscares del teatre grec. Una altra de les coses que volia reflectir és com la gent jove, de 14 i 15 anys, es planteja les grans preguntes de la vida, l'amor, la mort, com jo feia de jove.

M.G. A la novel·la presenta els polítics com els que busquen la veritat i els polítics com els que l'oculten. Són mals temps per a la política?

H.M. Crec, sincerament, que la gran majoria dels polítics són gent honesta i no obstant hi ha una gran facilitat per culpar-los de qualsevol cosa que

passi, que és el recurs fàcil. Penso que no és així i que la gran majoria tracten de fer coses positives per a la societat, però sempre hi ha les pomes podrides i si no les treus, es podreix tot. Avui dia hi ha, sobretot als mitjans de comunicació, una terrible tendència a la simplificació, però no és cert que tots els polítics siguin dolents.

M.G. Però aquesta opinió sobre els polítics és força estesa.

H.M. Penso que la culpa d'això la tenen els mitjans de comunicació de masses que cada cop són més comercials i sensacionalistes. I ven molt més parlar dels polítics corruptes i dels seus escàndols que parlar dels polítics decents que fan

"No sóc com Don Quixot: quan perdo, deixo de lluitar contra els molins"

"Ven molt més parlar dels polítics corruptes que dels polítics decents"

les coses bé i contribueixen al funcionament de la comunitat. És allò que es diu: si un gos mossega un carter no és notícia, però si un carter mossega un gos, sí que és notícia. I sembla que darrerament als mitjans periodístics només els interessa el carter que mossega el gos.

M.G. A 'La falsa pista' critica aquest tipus de periodisme sensacionalista, tot i que també mostra la seva funció útil de difusió a la societat.

H.M. Veig com un gran problema la comercialització dels mitjans, sobretot perquè els ha creat un problema de credibilitat. La gent ja no creu en el que diuen els periodistes. Cal recuperar el periodisme d'investigació, el que realment treballa els temes i treu a la llum la veritat, que és fonamental per a la democràcia. Alguns dels meus herois són gent que investiga en periodisme, jugant-s'hi la vida. Necessitem aquest tipus de periodistes valents.

M.G. Creu que avui dia és difícil trobar periodistes d'aquest tipus i que només ho poden fer com a 'free lance'?

H.M. Els periodistes poden crear cooperatives, poden unir-se per crear nous mitjans, hi ha moltes maneres de fer-ho, però han de demostrar que fer bon periodisme és també un bon negoci, que pot ser rendible i que no només ven el sensacionalisme.

M.G. Les xifres de vendes de les seves novel·les són milionàries i la gent, a Suècia o a Alemanya, l'atura pel carrer. Què els diria a la gent que parla de l'agonia de la novel·la?

H.M. Que no és cert, que està ben viva.

M.G. Aquest és un tema de debat a Espanya...

H.M. Com que aquesta és la darrera entrevista del dia, intentaré exercir una mica de geni. Crec que el que passa avui és que s'estan produint canvis revolucionaris en la distribució. Pots, per exemple, trobar llibres a Internet i imprimir-los directament. Però aquests canvis tenen a veure amb la distribució dels llibres, no amb la seva creació. Què és un llibre? Un llibre és un pensament, l'escriptor ha escrit una idea. Seguim trigant el mateix a fabricar aquesta idea, a pensar, però ha canviat la velocitat amb què aquesta idea pot ser distribuïda. Això crea confusió entre la idea, que és el producte final i que viatja a molta velocitat, i el procés de pensar aquesta idea, en què seguim trigant molt. Però és una confusió que no es trasllada a la realitat. El llibre en si s'aproxima molt als nostres processos de pensament i per això es manté viu i seguirà existint. Mai pots pensar a la mateixa velocitat a què es munta una pel·lícula.

M.G. També es triga molt, a muntar una pel·lícula.

H.M. Sí, però quan la veus, és molt més ràpida que els teus pensaments. I això no és el que passa llegint un llibre. El lector segueix el mateix ritme dels pensaments de l'escriptor. Per això penso que la novel·la no està en perill de mort: està absolutament viva.

M.G. Vostè ha passat moltes temporades a l'Àfrica i passa part de l'any a Moçambic. Com creu que la seva experiència al continent africà l'ha influït en les idees que cristal·litzen en els seus llibres?

H.M. Hi ha moltíssimes maneres en què m'ha influït, però, per exemple, si fóssim a Moçambic, de tres persones dues no sabrien llegir i escriure. Això m'ha fet adonar del que significa l'analfabetisme per a la gent. És realment esgarri-fosa la limitació que suposa no poder llegir ni escriure. M'ha influït molt a l'hora de donar importància a l'alfabetització. Hi ha moltíssimes coses que hi he après, aquest és sols un exemple, però el més important és que jo vull tenir una perspectiva a Europa i una des de fora d'Europa. I això és el que considero molt important: tenir els dos angles de visió.

EL QUIOSC

PEPO TAMARIT

Rojo. Número 3.
Sintonison S.L.
Barcelona, desembre, 2001.

Cucafera. Número 90.
Bayard Revistes S.A.
Barcelona, desembre, 1999.

Avui apareix el tercer número de *Rojo*, una impressionant revista d'art feta per artistes. Amb una qualitat, en tots els sentits, extraordinària, la seva particularitat és que s'afegeix a les revistes de distribució gratuïta. Amb un tiratge de 15.000 exemplars bimestrals (i tres portades diferents per a suplir de col·leccionistes), es distribueix per tot el món, dels EUA al Japó, passant per tota Europa. A Barcelona la podeu trobar al CCCB, Vinçon i el Palau de la Virreina, entre d'altres espais. El projecte plurilingüe *Rojo*, també inclou televisió, àudio i una magnífica pàgina web: www.revista-rojo.es. La imatge és la gran protagonista i els textos de la revista es publiquen en l'idioma original en què han estat escrits. Si us interessa, ja podeu afanyar-vos a aconseguir-ne alguna, perquè s'esgoten en poques hores.

Successió

L'Avenç. Número 264.
L'Avenç S.L.
Barcelona, desembre, 2001.

La portada de *L'Avenç* ens avança el dossier d'aquest número titulat *La Guerra de Successió, un conflicte europeu*, coordinat per Àngel Casas i amb els articles: *El príncep Jordi de Darmstadt i la conspiració austriacista de Catalunya (1696-1705)*, de Josep M. Torras, *La política anglesa en la Guerra de Successió espanyola*, de Christopher Storrs, *La Guerra de Successió i la casa d'Àustria*, de Friedrich Edelmayer, i *La Guerra de Successió espanyola en els territoris italians*, de Giulio Sodano. En la secció *Perfil*, Àlex Broch ens parla del crític literari i editor Josep M. Castellet. El tema central es titula, *L'Alhambra de Granada. Història d'un monument amb història*, escrit per Sophie Makariou i Gabriel Martínez. A més de les seccions habituals de llibres i agenda, entre d'altres, en aquest número també podem llegir una entrevista a l'historiador Josep Fontana.

La publicació infantil *Cucafera* ens presenta en portada un dels típics personatges nadalencs, el Papa Noel. I és que, com és obligat en aquestes dates, el contingut de la revista està dedicat íntegrament a les festes de Nadal. L'episodi de *Les aventures de la família Pica Flor* és titulat *La nit de Nadal amb els cosins*. Després tenim *El vestit nou del Pare Noel*, conte de Matthieu de Laubier, adaptat per Montserrat Altés i amb il·lustracions de Guido van Genechten. Una de les seccions habituals del *Cucafera* que rep un tractament de molta qualitat són les manualitats. En aquesta ocasió és un pessebre i, alhora, calendari d'advent amb vint figures i l'establia. Tanca aquest número una nova aventura de *L'ós Brunet* i, a la contraportada, els problemes de Super Sam per guarnir l'arbre de Nadal.

Joan Triadú

Llengua Nacional. Número 37.
Associació Llengua Nacional. Barcelona, hivern, 2001.

Aquesta magnífica revista i eina per a estudiosos i amants del català "s'afegeix a l'homenatge a Joan Triadú, un defensor exemplar de la llengua catalana", com diu l'editorial que, en aquesta ocasió, ha escrit Carles Duarte, secretari general del departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya. A més d'aquest article, podem llegir una interessant entrevista a Joan Triadú, pedagog, promotor cultural i crític literari (col·laborador de l'AVUI des del començament), que ha celebrat el vuitantè aniversari en plena forma intel·lectual. Entre les seccions habituals dedicades a sintaxi, lèxic, ortografia, etcètera, destaquem l'article de Carme Forcadell, a *Tribuna*, titulat *Acadèmia Valenciana de la Llengua, per a què?*, en què explica la gestació tèrbola d'aquest estament i posa en dubte la seva utilitat.